

Рейтинговий звіт IVFK 005–002 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	12.11.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу протягом I півріччя 2009 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата визначення/оновлення	07.05.2009 р.	12.11.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки + або - позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- високим рівнем виконання уточненого річного плану за власними доходами загального фонду бюджету у I півріччі 2009 року (61,9%);
- низьким рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста станом на 01.07.2009 р.;
- відсутністю концентрації надходжень до бюджету міста за основними платниками податків.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- скороченням обсягів доходної частини бюджету міста у 2009 році, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України;
- збереженням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до затвердженого на 2009 рік обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 6,4%;
- нижчим на 12,4% за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати у місті у I півріччі 2009 року за залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становить більше 70%);
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2005-2008 рр. та I півріччі 2009 року наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Івано-Франківська за 2005-2008 рр. і I півріччі 2009 року.¹

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	236,1	236,8	238,3	239,6	239,5
Рівень зареєстрованого безробіття, %	1,5	1,1	1,0	1,6	1,8
Середньомісячна заробітна плата, грн.	738,3	958,8	1 242,2	1 626,9	1 587,1
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	1,1	1,1	1,6	2,1	3,2
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	533,7	768,9	1 142,1	2 413,3	1 263,4
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівнянних цінах, %	117,9	107,4	148,5	132,4	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	417,4	751,9	1 283,1	1 756,0	268,3
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	16,6	28,8	76,9	66,8	67,3
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	153,0	168,0	271,3	409,2	91,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	124,4	153,3	174,1	152,0	73,0
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	797,4	1 245,9	1 807,3	2 586,2	1 068,2

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

За рахунок механічного скорочення, чисельність наявного населення міста Івано-Франківська протягом I півріччя 2009 року зменшилась на 0,1 тис. осіб і станом на 01.07.2009 року склала 239,5 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці міста Івано-Франківська у I півріччі 2009 року продовжувала погіршуватись. Відбулося скорочення середньооблікової чисельності зайнятих (на 4,3 тис. осіб). Рівень зареєстрованого безробіття у місті протягом I півріччя 2009 року збільшився на 0,2 в. п. і станом на 01.07.2009 р. склав 1,8% та

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

був на 0,6 в. п. меншим за середнє значення по країні (2,4%). Найбільші скорочення чисельності зайнятих відбулися у місті за такими видами економічної діяльності як: «Промисловість», «Будівництво», «Оптова і роздрібна торгівля». Крім цього, адміністрації підприємств і організацій міста продовжували практику застосування вимушених адміністративних відпусток та скорочення робочого часу. У вимушених адміністративних відпустках у I півріччі 2009 року перебувало 3,1 тис. осіб, режим неповного робочого дня (тижня) було запроваджено щодо 16,5 тис. осіб.

Зазначені заходи негативно впливали на обсяг фонду оплати праці у місті, що, у свою чергу, призвело до низького рівня виконання уточнено річного плану за доходами загального фонду бюджету міста у I півріччі 2009 року (46,6%).

Наслідки промислово-фінансової кризи негативно вплинули на динаміку доходів населення міста. Так, середньомісячна заробітна плата у м. Івано-Франківську протягом січня-червня 2009 року зменшилась, порівняно з 2008 роком, на 2,3% і склала 1 587,1 грн., що було на 12,4% менше, ніж у середньому по країні.

Зменшення заробітної плати та скорочення чисельності зайнятих у промисловості та будівництві вплинуло на структурні пропорції формування фонду оплати праці у місті у бік посилення значення галузей бюджетної сфери, зокрема освіти та охорони здоров'я. Враховуючи той факт, що питома вага кожної з основних галузей у структурі фонду оплати праці не перевищує 20%, можна зазначити, що бюджету міста Івано-Франківська характерний помірний рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень.

Обсяг заборгованості з виплати заробітної плати у м. Івано-Франківську протягом I півріччя 2009 року збільшився на 1,1 млн. грн. і станом на 01.07.2009 року склав 3,2 млн. грн. співвідношення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати з обсягом середньомісячного загальноміського фонду заробітної плати за I півріччя 2009 року залишається на помірному рівні – 2,4%.

Промисловий комплекс міста

Промисловість є однією з провідних галузей економіки м. Івано-Франківська. Виробничу діяльність у місті здійснюють понад 100 підприємств. За підсумками I півріччя 2009 року промисловими підприємствами Івано-Франківська було реалізовано промислової продукції загальним обсягом 1,3 млрд. грн., що на 20,8% більше, ніж у відповідному періоді минулого року, та на 18,4% менше, ніж у середньому по країні у розрахунку на одного мешканця.

У I півріччі 2009 року у Івано-Франківську зберігається тенденція до домінування харчової промисловості у структурі обробної промисловості міста. За підсумками I півріччя 2009 року підприємствами харчового комплексу міста було реалізовано продукції обсягом 577,9 млн. грн., що у 2,2 рази більше, ніж у відповідному періоді минулого року. Багато визначальних підприємств харчової промисловості міста у звітному періоді збільшили обсяги виробництва, зокрема ВАТ «Івано-

Франківський хлібокомбінат» - на 20,8%, Івано-Франківське обласне об'єднання спиртової та лікєро-горілчаної промисловості - на 32,9%.

Натомість результати діяльності підприємств машинобудівного комплексу міста у I півріччі 2009 року суттєво погіршились. Порівняно з відповідним періодом минулого року, обсяг реалізації продукції підприємств машинобудівної галузі м. Івано-Франківська у I півріччі 2009 року зменшився більше, ніж удвічі. В умовах різкого скорочення замовлень на виготовлення продукції, багато машинобудівних підприємств міста були вимушені скорочувати персонал та переходити на скорочений режим роботи. Це ж стосується і підприємств м. Івано-Франківська, які здійснюють свою діяльність у галузі «Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції». Обсяг реалізації продукції галузі у I півріччі 2009 року зменшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 60%.

Слід зазначити, що сукупна питома вага найбільших за обсягами відрахувань до місцевого бюджету податків та зборів підприємств промислового комплексу міста складає менше 10,0% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів. Зважаючи на це, можна зазначити, що для бюджету м. Івано-Франківська характерним є прийнятний рівень галузевої диверсифікації доходної частини загального фонду.

Інвестиції в основний капітал та капітальне будівництво

Як і в більшості міст України, у обсяг інвестицій у основний капітал, освоєних у м. Івано-Франківську у I півріччі 2009 року зменшився, порівняно з відповідним періодом минулого року (на 55,5%) і склав 268,3 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця було на 4,6% менше, ніж у середньому по країні.

Зменшення інвестиційної активності спостерігалось майже за усіма видами економічної діяльності, на що вплинуло заморожування інвестиційних проектів підприємствами у зв'язку з кризовими явищами в реальному секторі економіки. При цьому найвищі темпи падіння освоєних капітальних вкладень спостерігалися у промисловості, будівництві, операціях з нерухомістю. Водночас саме сектор операцій з нерухомістю залишається у місті Івано-Франківську найпріоритетнішим у контексті освоєних капітальних вкладень.

Незважаючи на те, що питома вага коштів населення на будівництво власних квартир у I півріччі 2009 року була доволі високою – 15,1%, порівняно з відповідним періодом минулого року обсяги капіталовкладень у будівництво житла зменшились удвічі. Загалом у I півріччі 2009 року у м. Івано-Франківську було уведено до експлуатації житла загальним обсягом 73,0 тис. кв. м., що на 11,7% більше, ніж у відповідному періоді минулого року, та у 6,2 рази більше, ніж у середньому по країні.

Сприятливі умови функціонування підприємств будівельної галузі мають важливе значення як для соціально-економічного розвитку міста, так і для його фінансово-бюджетної забезпеченості. Зокрема у I півріччі 2009 року такі види економічної діяльності, як «Будівництво» та «Операції з нерухомістю», формували 11,5% фонду

оплати праці у місті. А відтак збереження та посилення негативних тенденцій на ринку нерухомості суттєво уповільнюватиме темпи зростання доходної частини бюджету міста.

Іноземні інвестиції

Станом на 01.07.2009 р. загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених у економіку міста Івано-Франківська, становив 67,3 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця складало 34,1% середнього показника по країні.

Іноземний капітал вкладено у 194 підприємства обласного центру. Значні обсяги зосереджено на підприємствах промисловості – 24,3 млн. дол. США (36,1% загального обсягу інвестицій), з них переробної – 21,9 млн. дол. (32,5%), зокрема, машинобудування – 12,8 млн. дол. (19%), легкої промисловості – 3,3 млн. дол. (5%), з оброблення деревини та виробництва виробів з деревини, крім меблів – 3,2 млн. дол. (4,7%), виробництва харчових продуктів, напоїв – 1,2 млн. дол. (1,8%).

Активну участь у залученні іноземного капіталу бере міська влада. У місті, за організаційної підтримки муніципалітету, реалізуються проекти міжнародної технічної допомоги, що впроваджуються за сприяння та фінансової підтримки відомих міжнародних донорських організацій.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Зовнішньоторговельний товарооборот, який характеризує рівень включення міста у світогосподарські процеси та визначає його місце та роль у системі міжнародної торгівлі, зменшився у м. Івано-Франківську у I півріччі 2009 року на 57,6%, порівняно з відповідним періодом минулого року, і склав 91,4 млн. дол. США. У розрахунку на одного мешканця, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту у підприємств м. Івано-Франківська склав 47,3% середнього показника по країні.

Під впливом випереджання темпів скорочення обсягів імпорту над темпами скорочення обсягів експорту, питома вага останнього протягом аналізованого періоду збільшилась. Експортні операції у I півріччі 2009 року здійснювали 80 підприємств м. Івано-Франківська, імпортні операції – 117 підприємств.

Географічна структура зовнішньої торгівлі товарів та послуг протягом звітного періоду не зазнала суттєвих змін: головними постачальниками та споживачами залишаються європейські країни.

Торгівля і громадське харчування

Як і у багатьох містах України, обсяг роздрібного товарообороту підприємств і організацій м. Івано-Франківська у I півріччі 2009 року зменшився (на 10,8%,

порівняно з відповідним періодом минулого року) і склав 1,1 млрд. грн., що у розрахунку на одного мешканця було у 2 рази більше, ніж у середньому по країні.

Розвиток торгівлі у Івано-Франківську має важливе значення для соціально-економічного розвитку міста та його фінансової забезпеченості. У I півріччі 2009 року у зазначеній галузі формувалося 9,6% загальноміського фонду оплати праці, а відтак подальше скорочення чисельності зайнятих у галузі та рівня їх оплати праці буде призводити до скорочення доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів.

Житлово-комунальне господарство міста

Для житлово-комунального господарства м. Івано-Франківська характерна низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, у тому числі інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення. Значних коштів потребує також відновлення інженерної інфраструктури міста. Власне з метою здійснення капітальних вкладень у сфері зовнішнього освітлення Івано-Франківською міською радою у 2006 році було здійснено запозичення до бюджету розвитку обсягом 5,5 млн. грн.

Загальний обсяг заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги протягом I півріччя 2009 року збільшився на 10,1% і станом на 01.07.2009 р. склав 45,9 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця є помірним.

Постійне зростання вартості енергоносіїв, у тому числі для населення та бюджетних установ міста, призводить до додаткового навантаження на бюджет міста, як у зв'язку з компенсаційними виплатами підприємствам житлово-комунального комплексу, так і прямим фінансуванням вартості енергоносіїв для бюджетних організацій.

Земельні ресурси та комунальна власність

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

Динаміка надходжень до бюджету розвитку у звітному періоді свідчить про падіння попиту на земельні ділянки несільськогосподарського призначення, у

зв'язку з падінням ділової активності у місті, що спричинено загальною негативною макроекономічною динамікою у країні. До бюджету розвитку від реалізації землі у січні-червні надійшло 5,0 млн. грн., що складає 29,5% до показника відповідного періоду минулого року та 14,5% до уточненого річного показника. Натомість план за надходженнями від реалізації об'єктів комунальної власності було виконано на 73%. Всього до бюджету розвитку у I півріччі 2009 року надійшло 12,3 млн. грн., що складає 27,6% уточненого річного плану та 54% до показника відповідного періоду минулого року.

Міська влада активно використовує земельні та майнові ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить щорічне збільшення обсягів надходжень орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб, а також плати за оренду цілісних майнових комплексів. Надання в оренду земельних ділянок, що належать до комунальної власності територіальної громади Івано-Франківська, відбувається у місті на конкурентних засадах. Крім цього у 2008 році у місті було проведено грошову оцінку земель. Загалом у I півріччі 2009 року до бюджету надійшло плати за оренду цілісних майнових комплексів, орендної плати за землю та податку на прибуток комунальних підприємств обсягом 14,7 млн. грн., що складає 10,5% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у відповідному періоді (у I півріччі 2009 року – 7,5%).

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Івано-Франківська було представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу у 2007-2008 рр. і I півріччі 2009 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2007 Загальний фонд	2007 Спеціальний фонд	2007 Всього	2008 Загальний фонд	2008 Спеціальний фонд	2008 Всього	I півріччя 2009 року Загальний фонд	I півріччя 2009 Спеціальний фонд	I півріччя 2009 Всього
Податкові надходження	207 985,2	7 028,3	215 013,6	277 070,7	8 390,7	285 461,4	132 978,9	3 402,9	136 381,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	7 308,5	24 725,8	32 034,3	12 664,8	26 576,0	39 240,8	7 094,6	10 854,5	17 949,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	97 271,4	10 482,8	107 754,2	145 591,2	25 481,3	171 072,5	52 939,8	11 958,5	64 898,3
Операційні надходження всього	312 565,1	42 236,8	354 802,0	435 326,7	60 448,0	495 774,7	193 013,3	26 215,9	219 229,2
Поточні видатки	197 699,7	12 082,0	209 781,7	271 879,8	14 590,3	286 470,1	141 770,2	7 418,8	149 189,0
Субсидії та поточні трансферти	96 813,2	337,5	97 150,7	113 453,0	19 902,3	133 355,3	50 531,3	11 655,8	62 187,1
Операційні видатки всього	294 512,9	12 419,5	306 932,4	385 332,8	34 492,6	419 825,4	192 301,5	19 074,6	211 376,1
Операційний баланс	18 052,3	29 817,3	47 869,6	49 993,9	25 955,4	75 949,3	711,8	7 141,3	7 853,1
Фінансовий дохід	1 528,9	0,0	1 528,9	3 321,8	6,0	3 327,8	114,0	1,4	115,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	660,1	0,0	660,1	660,2	0,0	660,2	330,8	0,0	330,8
Фінансовий баланс	868,9	0,0	868,9	2 661,6	6,0	2 667,6	-216,8	1,4	-215,4
Поточний баланс	18 921,2	29 817,3	48 738,5	52 655,5	25 961,4	78 616,9	495,0	7 142,7	7 637,7
Капітальні надходження	0,0	61 144,7	61 144,7	0,0	41 357,5	41 357,5	34,1	12 315,2	12 349,3
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	1 655,0	1 838,0	3 493,0	126,0	12 032,4	12 158,4	0,0	0,0	0,0
Капітальні надходження всього	1 655,0	62 982,7	64 637,7	126,0	53 389,9	53 515,9	34,1	12 315,2	12 349,3
Капітальні видатки	14 442,6	68 850,3	83 292,8	38 398,1	80 750,5	119 148,6	2 265,1	16 776,9	19 042,0
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	2 032,8	11 286,6	13 319,4	1 462,8	3 631,2	5 094,0	141,8	957,2	1 099,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	1 838,0	0,0	1 838,0	12 032,4	0,0	12 032,4	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	18 313,4	80 136,9	98 450,3	51 893,3	84 381,7	136 275,0	2 406,9	17 734,1	20 141,0
Капітальний баланс	-16 658,4	-17 154,2	-33 812,6	-51 767,3	-30 991,8	-82 759,1	-2 372,8	-5 418,9	-7 791,7
Баланс після капітальних видатків	2 262,8	12 663,1	14 925,9	888,2	-5 030,4	-4 142,2	-1 877,7	1 723,8	-154,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	275,0	2 388,0	2 663,0	250,0	2 660,3	2 910,3	0,0	-106,9	-106,9
Профіцит/дефіцит	1 987,8	10 275,1	12 262,9	638,2	-7 690,7	-7 052,5	-1 877,7	1 830,7	-47,1
Фінансування	-1 987,8	-10 275,1	-12 262,9	-638,2	7 690,7	7 052,5	1 877,7	-1 830,7	47,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

На відміну від багатьох місцевих бюджетів України, бюджет м. Івано-Франківська у звітному періоді зберігає позитивне сальдо операційного балансу як за загальним,

так і за спеціальним фондами. Водночас у зв'язку з суттєвим уповільненням темпу зростання операційних надходжень за одночасного високого темпу зростання операційних видатків, показник позитивного сальдо операційного балансу бюджету за загальним фондом склав у I півріччі 2009 року 711,8 тис. грн. (1,4% до показника 2008 року).

Обсяг податкових надходжень, які є основним джерелом формування операційних надходжень бюджету міста, суттєво уповільнився у I півріччі 2009 року (темп росту відносно показника відповідного періоду минулого року 102,1%). Головним чином, це відбулося за рахунок зменшення обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб (на 4%, порівняно з січнем-червнем 2008 року) Скорочення чисельності працівників, зменшення заробітної плати та запровадження адміністративних скорочень робочого часу – все це негативно вплинуло на динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб у аналізованому періоді. Слід також зазначити, що затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб у I півріччі поточного року було виконано на 46,6%.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Івано-Франківська протягом аналізованого періоду залишається дотація вирівнювання з Державного бюджету. Плановий обсяг дотації вирівнювання у 2009 році встановлено на рівні 18,7 млн. грн. При цьому протягом I півріччя 2009 року до бюджету м. Івано-Франківська було перераховано дотацію вирівнювання у обсязі 8,3 млн. грн. (44,4% від річного плану).

Починаючи з 2006 року, Івано-Франківська міська рада для фінансування проектів розвитку інфраструктури міста почала використовувати позикові кошти. Так, на початку 2006 року до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Івано-Франківська було здійснено запозичення шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики загальним обсягом 5,5 млн. грн., що мало наслідком утворення прямого боргу Івано-Франківської міської ради, який потребує обслуговування. Одночасно з практикою використання позикових коштів, Івано-Франківська міська рада у кінці 2006 року почала використовувати такий механізм розширення доходної бази загального фонду бюджету міста, як здійснення активних операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами, шляхом їх розміщення на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком утворення фінансового доходу. Слід зазначити, що обсяги відсоткових платежів за користування тимчасово-вільним бюджетними коштами, які надходили до бюджету міста у 2007 та 2008 роках були значно більшим за обсяги витрат з обслуговування боргових зобов'язань міської ради. У зв'язку з цим фінансовий баланс бюджет міста у 2007-2008 рр. був позитивним. До кінця 2008 року тимчасово-вільні кошти загального фонду бюджету міста було у повному обсязі повернено на рахунки бюджету міста. Станом на 01.01.2009 року на депозитах було розміщено 1,5 млн. грн. коштів за спеціальним фондом. Протягом I півріччя 2009 року на депозитних рахунках було розміщено 3,5 млн. грн. тимчасово-вільних бюджетних коштів за спеціальним фондом, при цьому 1,5 млн. грн. – повернено на рахунки бюджету міста. Загалом обсяг надходжень відсоткових платежів у I півріччі 2009 року склав 114,0 тис. грн. та був меншим за обсяг видатків з обслуговування прямого боргу, у зв'язку з чим фінансовий баланс бюджету міста був негативним.

Капітальний баланс бюджету міста Івано-Франківська I півріччі 2009 року був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Бюджет міста загалом у I півріччі 2009 року було виконано з дефіцитом обсягом 47,1 тис. грн., при цьому дефіцит загального фонду бюджету склав 1 877,7 тис. грн., тоді як профіцит спеціального фонду – 1 830,7 тис. грн.

У зв'язку з невідповідністю графіка здійснення поточних видатків графіку надходжень поточних доходів, протягом I півріччя 2009 року бюджетом міста залучалися короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів, непогашений залишок за якими станом на 01.07.2009 року склав 1 095,2 тис. грн.

На покриття дефіциту загального фонду бюджету у I півріччі 2009 року було також спрямовано частину залишків бюджетних коштів за відповідним фондом обсягом 782,5 тис. грн.

За наслідками виконання загального фонду бюджету міста у I півріччі 2009 року показник ліквідності бюджету за цим фондом продовжував залишатися на низькому рівні – 2,0% (1,7% за наслідками виконання бюджету за відповідним фондом у I півріччі 2008 року). Показник ліквідності бюджету за спеціальним фондом за наслідками виконання бюджету за відповідним фондом у I півріччі 2009 року, хоч і зменшився, порівняно з I півріччям 2008 року, залишався на високому рівні 36,3%.

Виконання доходної частини бюджету м. Івано-Франківська

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами бюджету м. Івано-Франківська було виконано у січні-червні на 45,4%. Всього до бюджету міста у звітному періоді надійшло доходів без урахування офіційних трансфертів обсягом 166,8 млн. грн. (95% до відповідного показника у I півріччі 2008 року). Погіршення соціально-економічного розвитку міста, що відбулося під впливом поглиблення наслідків промислово-фінансової кризи у країні, негативно позначилося на обсягах надходжень до бюджету переважної більшості доходів.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Івано-Франківська в аналізованому періоді в цілому не змінились. Як і раніше, основну частину доходів бюджету складають податкові надходження та офіційні трансферти.

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету міста у I півріччі 2009 року без урахування трансфертів було виконано на 48% у тому числі за закріпленими доходами на 45,5% та за власними доходами на 61,9%.

Податок з доходів фізичних осіб продовжує формувати основну частину закріплених доходів загального фонду бюджету міста. Порівняно з виконанням у I півріччі 2008 року, фактично виконаний обсяг податку у аналізованому періоді є

на 4% меншим. Уточнений план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб у січні-червні 2009 року було виконано на 46,6%. Скорочення чисельності працівників, зменшення заробітної плати та запровадження адміністративних скорочень робочого часу – все це негативно вплинуло на динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб у аналізованому періоді. Слід зазначити, що для бюджету м. Івано-Франківська характерним є прийнятний рівень як галузевої диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб, так і у частині найбільших платників податку.

Плата за землю залишається головним джерелом формування власних доходів загального фонду бюджету міста. Суттєве зростання обсягу надходжень плати за землю у I півріччі 2009 року, порівняно з відповідним періодом минулого року, відбулося у зв'язку з впровадженням, з II половини 2008 року оподаткування земельних ресурсів міста на підставі нової нормативної грошової оцінки земель, затвердженої рішенням міської ради. Уточнений річний план за надходженнями плати за землю у I півріччі 2009 року було виконано на 66,0%.

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами спеціального фонду бюджету м. Івано-Франківська було виконано у I півріччі 2009 року на 40,1%. З початку 2009 року у м. Івано-Франківську зберігається повільна динаміка виконання планових обсягів майже усіх джерел доходів спеціального фонду бюджету, окрім власних надходжень бюджетних установ та офіційних трансфертів.

Виконання видаткової частини бюджету м. Івано-Франківська

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за видатками бюджету міста без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду, було виконано на 44,3%, що пов'язано з недовиконанням окремих видаткових статей, віднесених до основних. Зокрема рівень виконання уточненого річного плану за видатками галузі «Соціальний захист і соціальна допомога» склав 44,3%, що пов'язано з невисоким рівнем виконання плану за надходженнями до бюджету м. Івано-Франківська окремих соціально-спрямованих субвенцій з Державного бюджету. Крім цього, у зв'язку з повільною динамікою надходжень до бюджету розвитку, затверджений річний обсяг видатків за галуззю «Будівництво» було профінансовано у обсязі 26,2% від запланованого.

Невисокий рівень виконання планових обсягів видатків за окремими видатковими статтями, вплинув на збільшення обсягу кредиторської заборгованості бюджету до 30,3 млн. грн. станом на 01.07.2009 року. Водночас у структурі кредиторської заборгованості бюджету 22,6 млн. грн. припадає на заборгованість, термін оплати якої станом на 01.07.2009 року не настав. При цьому погашення у II половині 2009 року кредиторської заборгованості створюватиме додаткове навантаження на бюджет міста.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у I півріччі 2009 року змінилась у бік значного зростання питомої ваги поточних видатків, що свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів у місті є наразі першочергові поточні витрати.

Слід зазначити, що місто вчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з обслуговування боргу.

Боргові зобов'язання

Станом на 01.07.2009 р. прямий борг Івано-Франківської міської ради склав 5,5 млн. грн.² Пряме боргове навантаження бюджету м. Івано-Франківськ (співвідношення обсягу прямого боргу до затвердженого на 2009 рік з урахуванням змін обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів) станом на 01.07.2009 року є низьким та складає 1,5%.

---

² Без урахування непогашеного залишку за короткостроковими позичками

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Провідний фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

П.В. Трощинський

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Бюджет міста Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу у 2006-2008 рр. та I півріччі 2009 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонд, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 рік
Податкові надходження	146 324,7	215 013,6	285 461,4	136 381,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	21 223,7	32 034,3	39 240,8	17 949,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	76 177,3	107 754,2	171 072,5	64 898,3
Операційні надходження всього	243 725,7	354 802,0	495 774,7	219 229,2
Поточні видатки	154 685,1	209 781,7	286 470,1	149 189,0
Субсидії та поточні трансферти	63 116,2	97 150,7	133 355,3	62 187,1
Операційні видатки всього	217 801,4	306 932,4	419 825,4	211 376,1
Операційний баланс	25 924,3	47 869,6	75 949,3	7 853,1
Фінансовий дохід	21,9	1 528,9	3 327,8	115,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	495,5	660,1	660,2	330,8
Фінансовий баланс	-473,6	868,9	2 667,6	-215,4
Поточний баланс	25 450,7	48 738,5	78 616,9	7 637,7
Капітальні надходження	18 163,9	61 144,7	41 357,5	12 349,3
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	3 109,4	3 493,0	12 158,4	0,0
Капітальні надходження всього	21 273,3	64 637,7	53 515,9	12 349,3
Капітальні видатки	43 356,7	83 292,8	119 148,6	19 042,0
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 663,5	13 319,4	5 094,0	1 099,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	1 613,7	1 838,0	12 032,4	0,0
Капітальні видатки всього	46 633,9	98 450,3	136 275,0	20 141,0
Капітальний баланс	-25 360,6	-33 812,6	-82 759,1	-7 791,7
Баланс після капітальних видатків	90,1	14 925,9	-4 142,2	-154,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	491,2	2 663,0	2 910,3	-106,9
Профіцит/дефіцит	-401,1	12 262,9	-7 052,5	-47,1
Фінансування	401,1	-12 262,9	7 052,5	47,0
Зміни залишків	-1 248,9	-14 666,9	7 113,4	953,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Фінансування бюджету м. Івано-Франківська у 2006-2008 рр. та I півріччі 2009 року з розбивкою на загальний та спеціальний фонд, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 рік
<i>Профіцит/дефіцит</i>	-401,1	12 262,9	-7 052,5	-47,1
<i>Фінансування</i>	401,1	-12 262,9	7 052,5	47,0
<i>Зміни залишків</i>	-1 248,9	-14 666,9	7 113,4	953,6
залишок на початок року	5 832,4	7 081,3	21 748,2	14 634,8
залишок на кінець року	7 081,3	21 748,2	14 634,8	13 681,2
<i>Фінансування за рахунок короткотермінових позичок за рахунок єдиного казначейського рахунку</i>	0,0	0,0	0,0	1 095,2
Одержано	49 894,0	4 644,0	29 000,0	28 850,0
Повернено	49 894,0	4 644,0	29 000,0	27 754,8
<i>Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю</i>	-3 850,0	2 404,0	-54,0	-2 000,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	81 600,0	54 027,8	1 500,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	3 850,0	79 196,0	54 081,8	3 500,0
<i>Фінансування за борговими операціями</i>	5 500,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	5 500,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	0,0	0,0	-6,9	-1,8
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 3

Виконання видаткової частини загального фонду бюджету міста у 2007-2008 рр. та у I півріччі 2009 року, тис. грн.

Показник	2007 рік, виконання	2008 рік, виконання	Затверджено на 2009 рік з урахуванням змін	I півріччя 2009 року, виконання	% виконання до затвердженого з урахуванням змін на 2009 рік	Факт I півріччя 2009 року до I півріччя 2008 року
Основні видаткові статті	304 559,3	422 148,9	421 305,9	193 798,4	46,0	103,3
Державне управління	16 417,7	23 909,1	20 305,6	9 165,4	45,1	95,0
Освіта	97 380,5	130 623,3	143 485,9	75 485,8	52,6	104,8
Охорона здоров'я	62 906,2	87 975,5	88 249,1	39 793,9	45,1	96,1
Соціальний захист і соціальна допомога	73 090,6	88 376,5	105 170,6	44 100,9	41,9	110,0
Житлово-комунальне господарство	29 127,3	21 562,9	24 332,9	8 742,6	35,9	95,3
Культура і мистецтво	11 333,1	15 935,6	16 988,8	8 869,9	52,2	115,3
Засоби масової інформація	1 003,0	1 435,0	1 622,0	805,5	49,7	142,0
Фізична культура і спорт	3 908,4	5 387,4	4 859,9	2 612,0	53,7	99,3
Транспорт	7 876,6	9 414,0	15 180,6	3 740,6	24,6	97,3
Інші послуги пов'язані з економічною діяльністю	856,0	399,1	450,5	150,9	33,5	63,9
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	0,0	36 470,3	0,0	0,0	-	-
Обслуговування боргу	660,1	660,2	660,0	330,8	50,1	100,2
Видатки, не віднесені до основних груп	5 868,3	2 446,3	5 816,3	1 106,2	19,0	122,6
Разом видатків	310 427,6	424 595,2	427 122,2	194 904,6	45,6	103,4
Субвенція державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурний розвиток	1 220,7	1 258,7	0,0	0,0	-	-
Кошти, що передаються до інших бюджетів	0,0	0,0	169,6	134,6	79,4	103,5
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	275,0	250,0	192,5	0,0	0,0	0,0
Всього видатків	311 923,3	426 103,9	427 484,3	195 039,2	45,6	103,3
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	1 838,0	12 032,4	0,0	0,0	-	0,0
Всього	313 761,3	438 136,3	427 484,3	195 039,2	45,6	103,3

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 4

Виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету міста у 2007-2008 рр. та у I півріччі 2009 року, тис. грн.

Показник	2007 рік, виконання	2008 рік, виконання	Затверджено на 2009 рік з урахуванням змін	I півріччя 2009 року, виконання	% виконання до затвердженого з урахуванням змін на 2009 рік	Факт I півріччя 2009 року до I півріччя 2008 року
Основні видаткові статті	91 289,7	117 168,0	94 765,8	36 209,4	38,2	40,4
Державне управління	11,3	12,5	13,5	4,0	29,6	35,3
Освіта	5 201,2	7 742,1	6 703,5	4 457,0	66,5	85,7
Охорона здоров'я	1 869,0	3 291,3	1 548,4	1 809,1	116,8	96,8
Соціальний захист і соціальна допомога	56,7	57,4	20 738,6	11 653,9	56,2	38 358,3
Житлово-комунальне господарство	2 374,2	22 515,0	3 265,7	1 428,1	43,7	62,2
Культура і мистецтво	984,7	1 017,5	851,0	625,6	73,5	70,4
Фізична культура і спорт	93,1	80,3	93,9	62,7	66,8	69,1
Будівництво	64 146,5	63 154,6	44 887,2	11 781,9	26,2	18,6
Транспорт	6 239,1	9 085,1	8 360,3	2 728,2	32,6	43,9
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	1 850,0	0,0	50,0	50,0	100,0	2,7
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,00	0,0	50,0	0,0	0,0	-
Фонди	8463,9	10212,2	8203,7	1608,9	19,6	20,2
Видатки, не віднесені до основних груп	499,1	722,9	452,0	299,3	66,2	60,0
Разом видатків	91 788,8	117 890,9	95 217,8	36 508,7	38,3	40,5
Трансферти бюджетам інших рівнів	767,6	983,4	400,0	300,0	75,0	60,5
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла з вирахуванням погашення	2388,0	2 660,3	1 056,0	-106,9	-10,1	-4,5
Всього видатків	94 944,4	121 534,6	96 673,8	36 701,8	38,0	39,4

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Перелік компаній, які зареєстровані у місті Івано-Франківську та мають кредитний рейтинг або кредитний рейтинг боргових зобов'язань, визначений ТОВ «Кредит-рейтинг» за Національною рейтинговою шкалою

Контрагент	Обсяг емісії, млн.	Серія емісії	Дата визначення	Поточний рейтинг	Прогноз
Плюс Банк, ВАТ	-	-	24.01.2008	uaBBB	стабільний
Плюс Банк, ВАТ	75,0	A	28.02.2008	uaBBB	стабільний
Фаворит, ТМ, ТОВ	-	-	09.12.2008	uaBB	стабільний

Джерело: ТОВ «Кредит-Рейтинг»